

René Wellek

22 augustus 1903 – 10 november 1995

Op 10 november 1995 overleed op 92-jarige leeftijd René Wellek, een internationaal bekend literatuurtheoreticus en literair historicus. Zijn boeken werden in 28 talen vertaald en hij ontving eredoctoraten van 15 universiteiten. In 1960 werd hij buitenlands lid van de KNAW.

René Wellek werd geboren in Wenen, groeide op in Praag, maar vluchtte na de Duitse bezetting van Tsjecho-Slowakije in 1939 naar de Verenigde Staten. In 1946 werd hij hoogleraar in de Slavistiek en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de universiteit van Yale, die zijn vaste standplaats werd. Aldaar werd hij hoofd van het nieuwgevormde Comparative Literature Department. Tot zijn talrijke academische functies behoorden onder meer het presidentschap van de American en van de International Comparative Association.

Zijn naam is wijd en zijd een begrip geworden in de eerste plaats door zijn *Theory of Literature*, dat hij samen met Austin Warren in 1949 publiceerde en waaraan hij zelf de literair-theoretische hoofdstukken bijdroeg. Ook in Nederland kreeg dit boek vanaf de jaren zestig een kanonieke status door de heldere wijze waarop fundamentele literaire concepten werden uiteengezet (waaronder het begrip 'literatuur' zelf), door de aandacht voor de literaire vorm en het onderscheid dat gemaakt werd tussen intrinsieke en extrinsieke benaderingen van literatuur. Zijn handboek vormde een inspiratiebron en een grondslag zowel voor het Amerikaanse New Criticism als voor de 'close reading' die in het Nederland van de jaren zestig door het tijdschrift *Merlijn* werden gepropageerd. Naast dit 'klassieke handboek' dienen ook vermeld zijn vele bijdragen aan de geschiedenis van 'critical concepts' en zijn achtdeelige *A History of Modern Criticism: 1750-1950* (1955-1993).

Zijn bijzondere rol in de ontwikkeling van de Theoretische en Vergelijkende Literatuurwetenschap gedurende de tweede helft van de twintigste eeuw komt op welsprekende manier tot uitdrukking in de pagina's van het *Yearbook of Comparative and General Literature* (46, 1966) die aan zijn leven en werk zijn gewijd.